

Homme tähistab oma 130. sünnipäeva Aruküla kool, Harjumaa kõige õpilasterikkam põhikool. Seetõttu teemegi väikese tagasisivaatamine ning räägime ka kooli tänasest päevast.

saab 130-aastaseks

Koolitarkust hakati Arukülas jagama 1863. a. Esimene koolimaja asus Aruküla-Lagedi tee ääres Kulli külas. 22-aastase koolmeisteri Rein Robachi käe all õppis juba esimesel kooliaastal lugemist, kirjutamist, rehkendamist, laulmist ja usuõpetust 20 last.

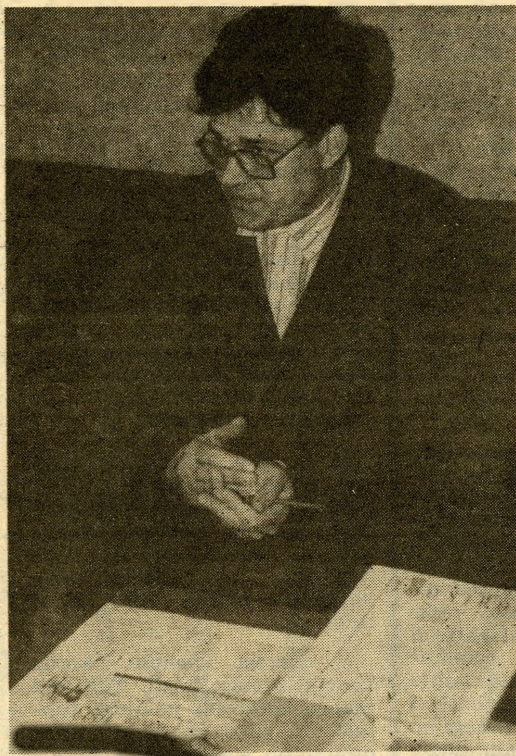
1872. a. otsustas Apostliku Õigeusu Püha Sinod rajada valda kihelkonnakooli. Maja ehitati kiiresti Kulli küla kiriku kõrvale ja see oli mõeldud 40 õpilase jaoks. Aasta pärast alustas siin nelja õppeaastaga 2-klassiline «vene kiriku kool». 1880.—1885. a. töötas kool Aruküla kogukonnakoolina, õppeaastaid oli kuus. 1885. a. sai kohustuslikuks õppekeeleks vene keel. 1889. a. nimetati kool kihelkonnakooliks. 1905. a. hävis osa majast tulekahjus ning see taastati 1908. aastaks.

1916. a. nimetati kool Aruküla algkooliks ning kaks aastat hiljem — 1918. a. muutus see taas emakeelseks. Kooli hakkas juhatama Dionisi (Tõnis) Orgussaar, kes töötas siin 1946. aastani.

1921. a. viidi kool üle von Baranovi mõisahoonesse ning aasta pärast liideti sellele Peningi vallakool.

1944. a. alguses katkes ajutiselt kooli töö. Sügisel algas see aga uuesti ning kool sai 7-klassiliseks. 1960. a. muutus kool juba 8-klassiliseks. Õpilaste arv suurenes pidevalt ning seetõttu hakkas maja kitsaks jääma. 2. nov. 1976. a. pandi uuele koolimajale nurgakivi ning 1978. a. algas õppetöö juba uues koolimajas. Täna on see 9-klassiline ning kannab Aruküla põhikooli nime.

Sel päeval kui Arukülas käime, on kooli juubeliüritused juba alanud. Kaheksandad-üheksandad klassid osalevad parajasti kooliteemalisel ajalooviktoriinil, teine klass kuulab meenutusi Reijo vanamalt, kes 30-ndail aastail Aruküla koolis õppis.

Vaido Niinesalu

Praegu õpib Aruküla põhikoolis 27 õpetaja käe all 297 õpilast. Vaido Niinesalu, kes varem siin õpetajaametit pidas, võttis 1989. a. Olavi Uuemaaalt direktorikohused üle. Millisena näeb direktor täna oma kooli?

«Kui maja ehitati, oli ühte klassi arvestatud 40 õpilast. Seetõttu tehti klassiruumid üsna suured. Kuid aastate pärast hinnati klassi maksimumseks suuruseks 30 last ning meilgi tuli nõnda peaaegu kõiki klassikomplekte kaks,» räägib Vaido Niinesalu. Suurem arv klasse nõuab aga rohkem klassiruumi.

«Onneks on meil kõrval lasteaed, mis päris täis pole kunagi olnud. Tänu sellele

saime pool maja enda katusse ning seitsmest algklassist kuus õpibki lasteaia-majas.»

Tänu lasteaiale on Aruküla koolis püütud kabinetsüsteemilt tagasi minna selleni, et igal klassil oleks oma koduklass. Selle sisseviimine ei lähe kergelt, sest esmalt teeb see ebamugavamaks õpetaja töö ning teiseks — ka lapsed pole sellega veel kohanenud.

Aruküla koolis on jõutud selleni, et rohkem kui numbrilist hindamist peetakse olulisteks sõnalisi hinnanguid. Praegu kasutatakse selles veel nõ. segavarianti, kus õpetaja saab ise otsustada, kuidas hinnata. Aga kuni kolmanda klassini on sõnaline hindamine juba valdavaks saanud. Esimest korda anti ka ülekooliliselt õpilastele leht jooksvate hinnete ja õpetaja hinnanguga konkreetse lapse kohta. Ideaalne oleks, kui lapsevanem ei kirjutaks sellele üksnes oma allkirja nagu tunnistusele vaid lisaks ka omalt poolt tähelepanekuid lapse arengu kohta.

Algklassides rakendatakse lisaks veel nn. tugiopestust. See tähendab seda, et mõned õpetajad teevad omavahel koostööd — kui üks õpetaja töötab kogu klassiga ning teisel on samal ajal vaba tund, võtab ta naaberklassist mõned lapsed enda juurde. Kas siis järeleaitamistundi

Helvi Vilippus

või ka siis, kui oma õpetaja ei jõua kõigi õpilaste teadmisi kontrollida. Õpetaja Luule Niinesalu sõnul on niisuguse tugiopestuse idee saadud küll soomlastelt, kuid põhjanaabritel rakendatakse seda peamiselt käitumishälvetega õpilaste puhul.

Jõuamegi oma jutuga sõpruskoolideni. Neid on Aruküla koolil kolm — Pukimäe ja Murtomäe algkoolid Soomes ning Västra Bodarna algkool Rootsis. Naabritelt on saadud küll peamiselt materiaalselt abi, kuid mitte ainult. Pukimäe kooliga on püütud arendada ka õpetajatevahelist koostööd, Murtomäe kooliga on kontaktid eeskätt õpilastel. «Murtomäe lapsed olid meie õpilaste esimesed kirjasõbrad,» räägib direktor. Kuna soome keelt Aruküla koolis ei õpetata, käivad viienda klassi lapsed koos ning õpivad ise. Ka Rootsi koolilastega on Aruküla lastel kirjavahetus.

Maakoolide lapsi kimbutab sageli tegevusetus vabal ajal, huviringide tegevus on kas juhendajate puudusel soikunud või ei sobi nende toimimise ajad bussiga sõitvate laste ajagraafikusse. Ja kuigi Aruküla kooli sõidab umbes 70 last iga päev bussiga kuni 15 km kauguselt, ei ole see huviringides osalemisel takistuseks saanud.

«Meie lapsed käivad pärast tunde kunstide koolis «Pää-

sulind», kuid üht-teist püüame ka koolis teha,» ütleb õppealajuhataja Maire Poom. Läbi aastate on koolis populaarne olnud rahvatants, viimas on Aruküla kooli kunstiring. Õpetajad kiidavad ka Peeter Moosaare ja Urmas Vimmi käe all tegutsevat näiteringi. «Töötame käsikäes muusikakooliga ning enne jõule tahame välja tuua muusikali «Kullaketrajad,» räägib kooli huviringide juht Urmas Vimmi.

Grupp Aruküla kooli kuenda klassi õpilasi osaleb veel Läänemeremaade õpilaste õhusaasteuuringutes, mille keskus asub Norras. Oktoobrikuus mõõdeti siin sademeid ja nende happesust, märtsis hakatakse kasvatama tubakataimi, et nende abil õhusaastet mõõta. Tänu sellisele tegevusele saadi endale ka sõprusklass Taanis.

Meeldejäävimatest kooliüritustest tulevad õpetajail meelde 8.a klassi organiseeritud disko ning kantripidu.

Aruküla koolist kõneldes ei saa kolleegide meelest kuidagi rääkimata jätta siin juba 43 aastat õpetajana töötavast Helvi Vilippusest. Enne seda veel kolm aastat Kiviloo koolis õpetajaametit pidanud kunstiopestaja sai 1985. a. isegi Eesti parima kunstiopestaja nimetuse. «Lastega on väga tore töötada, aga tervist peab jätkuma,» ütleb Helvi Vilippus ise. «Ma olen olnud ka algklassiopestaja, kuid maakooli õpetaja peab hakkama saama kõigi ainetega õpetamisega.» Praegu juhendab see staažikas pedagoog siin kunstringe, kus on läbi võetud kõikvõimalikke erinevaid tehnikaid, isegi keeraamikat ja portselanmaali.

«Ja siis kirjutage veel sellest, et meie õpetajad on huvitatud enda täiendamisest erinevatel kursustel,» Kiitke meie kokka Aita Johansonit,» «Kirjutage sellest, et ajaloo õpetaja Elviira Väli rääkis 5.—9. klassini igasühes kolm tundi oma kooli ajaloo,» «Ning, et meie koolis õpetab Tõnis Orgussaar lapselaps Signe Kallaste,» «Ja et meie kooli on lõpetanud odaviskaja Heino Puuste ja keskkonnaminister Andres Tarand.»

Kõik 130-aastase kooli täna nased tööd-tegemised ei mahu ühte leheloose primagi tahtmise korral. Seetõttu paneme täna siia lihtsalt punkti.

Ah jaa, kooliteemalise ajalooviktoriini võitis ära 8.b klass.

**KÜLLI KOPPELMAA
ALO RAIDMAA fotod**

